Eda kommun

Biblioteksplan Eda kommun 2023-2026

– Styrdokument –

Eda kommun	**Styrdokument**	
	Dokumenttyp	Styrdokument
	Beslutad av	Kommunfullmäktige 2023-01-25 § 6
	Dokumentansvarig	Lawe Christoffersson
	Reviderad av	–
	Träder i kraft	2023-01-25

Innehållsförteckning

1 Inledning....4
2 En verksamhet för alla....5
3 Prioriterade grupper....6
4 Kulturfrämjande....6
5 Det digitala biblioteket....7
6 Skolbibliotek....7
7 Verksamhet i kristid....8
8 Uppföljning....8

1 Inledning

Enligt Biblioteksslagen 2013:801 17 § ska kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheten och regelbundet följa upp hur dessa används. Kommunstyrelsen har gett avdelningen fritid och kultur i uppdrag att skapa handlingsplaner för sina verksamheter. Dessa ska innehålla konkreta mål som kan utvärderas.

Eda kommuns biblioteksplan är ett politiskt beslutat styrdokument som omfattar folkbiblioteksverksamheten på kommunens bibliotek samt skolbiblioteksverksamheten på kommunens skolor. Biblioteksplanen tydliggör bibliotekets uppdrag och lyfter fram prioriterade områden. Biblioteksplanen ska revideras vid varje ny mandatperiod. Till biblioteksplanen hör en verksamhetsplan som innehåller konkreta mål och utvecklingsområden. Verksamhetsplanen ska årligen revideras.

Biblioteksverksamheten regleras av biblioteksslagen som innehåller bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet, vilket innefattar all offentligt finansierad biblioteksverksamhet. Biblioteksslagen fastslår att biblioteket ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska även främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Folkbiblioteket är till för alla, men vissa grupper ska enligt lagen särskilt prioriteras. Alla elever ska ha tillgång till skolbibliotek med utbildad personal, men även här ska vissa grupper särskilt prioriteras.

En nationell biblioteksstrategi framtagen av Kungliga Biblioteket presenterades 2022. Strategin lyfter bland annat behovet av en gemensam nationell infrastruktur för biblioteksverksamheten och pekar på de ökade krav som ställts på biblioteket som demokratisk samhällsaktör, och de behov av utökade resurser som detta innebär. Regeringen ger Kungliga Biblioteket i uppdrag att stärka samarbetet inom biblioteksväsendet och att utreda förutsättningarna för vissa gemensamma digitala tjänster.

2 En verksamhet för alla

> Bibliotek är centrala för tillgången till informationsförsörjning och förmågan att värdera och granska källor, vilket är avgörande för ett levande demokratiskt samtal.
>
> **-Värmlands kulturplan 2022-2025**

Eda kommun bedriver biblioteksverksamhet som i grunden ska vara gratis och öppen för alla. Tillgänglighet är en grundprincip inom det allmänna biblioteksväsendet. Detta omfattar både fysisk tillgänglighet (öppettider, lokalanpassning) såväl som en bredd i det utbud av medier som tillhandahålls av biblioteket.

Utbudet av biblioteksmedier ska vara varierat när det gäller innehåll och språk och ska hålla god kvalitet. Biblioteken i Eda ska lägga särskild vikt vid att tillhandahålla tillgänglighetsanpassade medier. Vid inköp av medier ska användarens behov stå i centrum.

Folkbibliotek ska finnas i kommunens tre huvudorter och servicen ska vara likvärdig på kommunens alla bibliotek. Bibliotekens verksamhet och öppettider ska vara anpassade efter användarnas behov. Bibliotekets tjänster ska vara kostnadsfria med undantag för försenings- och kopieringsavgifter.

Biblioteken ska bemannas av kompetent och utbildad personal som kan ge god service och ett gott bemötande.

Biblioteket ska arbeta utåtriktat och uppsökande gentemot grupper med särskilda behov.

Eda kommunbibliotek ska samverka med andra bibliotek i länet inom Bibliotek Värmland-samarbetet. Förutom att bidra till gemensamma tjänster och utbyte av biblioteksmedier ska biblioteket delta i gemensamma arrangemang som anordnas av Bibliotek Värmland.

3 Prioriterade grupper

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt de grupper som omnämns i bibliotekslagen:

- åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning.
- åt personer med funktionsnedsättning.
- åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.

Biblioteken ska även:

- ge stöd till vuxenstuderande med särskild fokus på dem som studerar på högskolenivå.

4 Kulturfrämjande

> På många orter är biblioteket den centrala kulturinstitutionen. I sina lokaler ger biblioteket plats för det offentliga samtalet i form av utställningar, föreläsningar och andra kulturupplevelser och evenemang. Ofta utvecklas programverksamheten i samverkan med det lokala föreningslivet, studieförbunden och regionala kulturverksamheter.
>
> **-Värmlands kulturplan 2022-2025**

Biblioteken i Eda ska vara mötesplatser och arenor för kulturupplevelser och skapande samt fungera som kommunens centrum för litteratur, kultur och samhällsinformation.

Biblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt att förvalta det lokala kulturarvet i samverkan med föreningar och kommunens arkiv.

På alla bibliotek i kommunen ska det finnas avdelningar för litteratur kopplad till lokal historia och kultur. Alla bibliotek ska tillhandahålla material, tjänster och teknisk utrustning för att bedriva släktforskning.

Biblioteket ska vara en Infopoint och personalen ska kunna ge relevant turistinformation.

5 Det digitala biblioteket

> Det finns en allt starkare koppling mellan digital delaktighet och folkhälsa då den digitala utvecklingen medför ökade möjligheter till god samhällsservice i hela länet, men samtidigt exkluderar människor i digitalt utanförskap. […] Biblioteken utgör här en möjliggörare som en digital utbudspunkt som tillgängliggör samhällsservice.
>
> **-Regional biblioteksplan 2021-2024**

Utvecklingen mot en ökad digitalisering av bibliotekets tjänster kommer att fortsätta. Ambitionen inom Bibliotek Värmland är att digitala och fysiska medier på sikt ska behandlas jämbördigt. Mer fokus kommer därför med tiden att läggas på digitala tjänster såsom talboken kommer, e-ljudböcker och app-tjänster. Detta kan komma att ställa krav på en omfördelning av bibliotekets medieanslag.

Biblioteken i Eda kommun ska ligga i framkant när det gäller att främja digital delaktighet som ett led i kommunens arbete för att minska det digitala utanförskapet. Biblioteket ska i sitt digitaliseringsarbete jobba aktivt med att ta fram nya arbetsmetoder för att nå framförallt äldre och personer med funktionsnedsättning samt nyanlända.

På biblioteket ska man kunna få hjälp och råd av god kvalitet när det gäller frågor som rör teknik och digitala tjänster. Datorer med internetuppkoppling samt surfplattor ska finnas tillgängliga att låna på biblioteket. Tillgång till gratis trådlöst internet ska finnas på kommunens alla bibliotek. Biblioteket ska jobba för att lyfta fram och utveckla de digitala tjänster som gemensamt erbjuds inom ramen för Bibliotek Värmland.

6 Skolbibliotek

Skolbibliotekslokaler ska finnas på kommunens två största grundskolor och dessa ska vara bemannade med utbildade skolbibliotekarier. Skolbiblioteken ska vara lokalt anpassade och innehålla pedagogiska resurser som kan hjälpa eleverna att nå de av läroplanen fastställda målen. Även de mindre grundskolorna ska ha tillgång till regelbunden skolbiblioteksservice av god kvalitet. Alla skolor ska erbjudas möjlighet att göra regelbundna besök vid sitt närmaste bibliotek. Eda kommunbibliotek skriver årligen ett avtal med skolan som fastställer ramarna för skolbiblioteksservicen.

Skolbiblioteksverksamheten ska:

- erbjuda elever böcker och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.
- erbjuda elever en pedagogisk och lugn studiemiljö.
- ägna särskild uppmärksamhet åt elever med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och elever med annat modersmål än svenska.
- ge lärare möjlighet att få stöd i det läsfrämjande arbetet om sådant efterfrågas.

- samarbeta med skolpersonal och rektor för att gemensamt nå bästa resultat.

7 Verksamhet i kristid

> För att nyttja biblioteken i Värmland som en del av en informationssäker infrastruktur krävs samhandling. Utmaningen är bland annat att förtydliga bilden av bibliotekens roll och kapacitet både hos lokala, regionala och nationella aktörer och inte minst hos människor i Värmland.
>
> **-Regional biblioteksplan 2021-2024**

Biblioteket är en av de samhällsinstitutioner som har högst förtroende hos medborgarna. I händelse av kris kan biblioteket därför fungera trygghetsskapande då det uppfattas som en bekant och trygg plats som tillhandahåller neutral samhällsinformation vald utifrån ett källkritiskt perspektiv.

Biblioteket ska av kommunen klassas som samhällsviktig verksamhet och biblioteksverksamheten bör inkluderas i kommunens krishanteringsplan.

I händelse av kris ska biblioteket sträva efter att i längsta möjliga mån upprätthålla sitt fysiska öppethållande.

8 Uppföljning

Eda kommun ska i samarbete med tillsynsmyndigheten (Kungliga biblioteket) årligen se över och utvärdera biblioteksverksamheten. Avdelningen ska årligen internt se över biblioteksplanen och verksamhetsplanen och vid behov revidera dessa. Nyckeltalsredovisning ska ske varje år i samband med årsredovisning.

Uppföljning av skolbiblioteksverksamheten ingår i skolans årliga systematiska kvalitetsredovisning. Skolbibliotekarier ansvarar i samråd med skolan för att uppföljning och utvärdering av skolbiblioteksverksamheten sker årligen.